

नेपाली
NEPALI
CLASS XII

अधिकतम अंक: 100
Maximum Marks: 100

खण्ड - एक

- 1.(क) गण भनेको के हो छन्द शास्त्रमा कतिवटा गण छन्? 2
(ख) छन्द कति प्रकारका छन्, के के? 2
(ग) श्लेष अलङ्कारको उदाहरणसहित परिभाषा लेख्नुहोस्। 4
(घ) "घनघोर निलो गहिरो भवको
दहदेखि कहालिन यो मनगो
धनमा जनमा अनि यौवनमा
सब भान बुझी मन यो कुडियो।"
उक्त पंक्ति कुन छन्दमा पर्दछ? छन्द निरूपण गरेर देखाउनुहोस्। 4

खण्ड - दुइ

2. नशालु पदार्थको सेवनदेखि टाढो बस्नु भन्ने जनाउँदै शहरमा पढ्न बसेका भाइलाई एउटा पत्र लेख्नुहोस्। 5
3. निम्न विषयहरूमध्ये कुनै एक माथि लगभग २५० शब्दसम्मको निबन्ध लेख्नुहोस्। 10
मानव जीवनमा शिक्षाको उपयोगिता
अथवा
निशुल्क शिक्षाको प्रभाव र परिणाम

खण्ड - तीन

- 4.(क) "पुल्लोको अस्थिर शिखाभिन्न त्यसको घाम पानीले डढेको अनुहार विकराल देखिन्थ्यो।"
(i) उपर्युक्त गद्यमा कसको वर्णन गरिएको हो? 1
(ii) पाठको र लेखकको नाउँ लेख्नुहोस्। 2
(iii) उसको अनुहार के कारणले गर्दा विकराल देखिन्थ्यो? 3
(ख) "रानु कोइला खानी जस्तै नराम्री थिइन् त्यसैले उनीभिन्न हीराभन्दा उज्ज्वल सौन्दर्यको प्रकाश थियो" उक्त वाक्यको भाव बुझाएर लेख्नुहोस्। 5
(ग) समाधानको खोजी पाठमा दिन खोजेको सन्देश के हो? 4

- 5.(क) पहिला अंग्रेजी भाषा पढ्न र बोलन ज्यादा रूचाउने लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाले अन्तमा अंग्रेजी भाषालाई किन हेय दृष्टिले हेरे? 4
- (ख) विभिन्न विद्वानहरूका विचारमा सपनालाई कसरी परिभाषित गरिएको छ? 3
- (ग) कुखुरी काँ निबन्धका माध्यमबाट भन्न खोजेका कुराहरू विस्तारपूर्वक लेखुहोस्। 3

- 6.(क) सप्रसङ्ग व्याख्या गर्नुहोस्। 5
- (अ) "चिरिन्छन् जल धाराले नलिनी पत्र चर्चरी
दुर्वाच्य वाण वर्षाले साधुको हृदयै सरी।"

अथवा

"ठण्डीको डरले सेतो मण्डलीमा नै गुट्टमुट्ट
नीदले पृथ्वी देवी बनी छन् कि लुट्टपुट्ट।"

- (ख) "लडाउँदै मुढा-ढुङ्गा खहरे गङ्गाउँछ
छोटो मानिस मौकामा ज्यादा जोश बढाउँछ।"
- (i) उक्त पंक्ति कुन ऋतुबाट निकालिएको हो? 1
- (ii) माथिको पंक्ति साहित्यको कुन विधामा पर्छ? 1
- (iii) उक्त भनाइलाई विस्तार गरेर लेखुहोस् 3

- 7.(क) "यो एउटा आगोको फिलिङ्गो हो त्यसलाई उधेड्ने निभाउने उद्देश्यले नै मैले उसको लेखनी तहस् नहस् पारेको हूँ।"
- (i) उक्त पाठको शीर्षक र रचनाकारको नाम लेखुहोस्। 1
- (ii) उद्धृत वाक्यमा आगोको फिलिङ्गो भनेर कसले कसलाई भनेको हो? 2
- (ख) दान योगदान नाटकमा नारी कलाकारलाई कसरी प्रोत्साहान दिइएको छ? 3
- (ग) नाटकको सफलता र असफलता परीक्षण गर्न सकिन्छ? तर्क पूर्ण उत्तर लेखुहोस्। 4

8. (क) हट्टाबहार भनेको के हो? जुनेली रेखा उपन्यासमा कसले किन हट्टा बाहर हुनुपरेको थियो? 5
- (ख) उपन्यासको अन्तमा यस उपन्यासका पात्र-पात्राको मिलन कसरी भयो? विस्तारसँग लेखुहोस्। 5

9. (क) बालकृष्ण समले साहित्यको कुन विधामा प्रसिद्धि पाए? उनका कुनै दुइ प्रख्यात कृतिका नाउँ लेखुहोस्। 2
- (ख) लेखनाथ पौड्याल किन अनि कुन उपाधिले विभूषित भए? 3
- (ग) भारतेली नेपाली साहित्यमा रामकृष्ण शर्माको प्रमुख विधाबारे चर्चा गर्नुहोस्? 3

10. (क) कथा र उपन्यासमा के फरक छ? 3
- (ख) नेपाली उपन्यासको प्रारम्भिक कालमा कस्ता कस्ता उपन्यासहरू देखा परेका थिए? ती उपन्यासहरूमा कुन कुन भाषाको प्रभाव परेको थियो? 4
- (ग) राणा कालमा किन नेपाली उपन्यासले फस्टाउने मौका पाएन? 3